

Weimarskie Spotkania z Historią 1 – 3 listopada 2019 Renesanse Stare na nowo?

Wykłady – filmy – dyskusje – warsztaty – muzyka

Weimarskie Spotkania z Historią 2019

Odradzając się (frz. *re-naître*), zostawiamy za sobą przeszłość i rozpoczynamy coś od nowa. Artyści i myśliciele z przełomu XV i XVI stulecia starali się postępować według tej zasady, stosownie do współczesnych im nawoływań o "kulturalne odrodzenie" w duchu tradycji antycznych. Dążenie do odnowy połączone z refleksją na temat przeszłości objęło całą Europę, zapowiadając nadejście pierwszej moderny. Tymczasem w XXI wieku, czasach postmodernizmu, innowacje techniczne dezaktualizują się samoczynnie w mgnieniu oka, a my połączeni globalną siatką powiązań czujemy się samotni jak nigdy dotąd. Nie nadążamy za zmianami w kulturze, gospodarce, religii i polityce, bo ich nie rozumiemy. Napawają nas niepokojem i potęgują naszą bezradność. Stabilne czasy końca XX wieku minęły i dotarliśmy do czasów przełomu. Na czym polega ten przełom? Czy właśnie nadeszła pora, aby rozpocząć nowe "odrodzenie", "renesans" w duchu refleksji nad przeszłością?

Wychodząc od tego pytania, Weimarskie Spotkania z Historią wierne swojej jedenastoletniej tradycji zaproszą historyków do zabrania głosu w dyskusjach panelowych poświęconych formom odnowy, zmianom, a może nawet rewolucyjnym zwrotom i zrywom w różnych epokach i dziedzinach życia. Epoka Renesansu stanie się przy tym punktem wyjścia dla pytań i dywagacji, które doprowadzą nas do czasów współczesnych.

Bowiem jedno jest pewne: obserwowane przez nas nagłe metamorfozy teraźniejszości absorbują codziennie naszą uwagę do tego stopnia, że często zapominamy o spoglądaniu wstecz. Takie spojrzenie jest jednak konieczne i przydatne, gdyż nie tylko przejście od średniowiecza do czasów nowożytnych, lecz także wiek XIX, a raczej nawet XX cechowały zarówno pozytywne, jak i negatywne momenty "odrodzeń" względnie przełomów i zwrotów. Jednocześnie pojęcie renesansu nie obejmuje jedynie dążenia do przodu, ku nowemu, lecz także refleksję nad dawnymi tradycjami i figurami myślowymi. I tak tęsknota za pięknem i elegancją, swobodą myślenia, rozsądkiem i tolerancją oraz krytyczne podejście do zastanego

stanu rzeczy od XVI wieku opierają się na zdobyczach czasów antycznych. Jednocześnie terminem "nowonarodzenia" posługują się także światowe religie albo medycyna. Także o tym będziemy zatem debatować. Pod wpływem przewrotów społecznych i innowacji technicznych końca XIX wieku artyści poczęli tworzyć radykalnie nowe rzeczy, w których jednak da się także dostrzec odniesienia do minionych tradycji. Sto lat temu także ogłoszono renesans, do którego zalicza się na przykład Bauhaus.

Znaurzeni we współczesności nie możemy wprawdzie uczyć się z błędów popełnionych w przeszłości, ale możemy przyjrzeć się skutkom minionych zmian, aby przytłumić nieco nasze obecne nadmierne rozdrażnienie. Nie musimy przy tym wracać aż do czasów antycznych: w 2019 roku obchodzimy nie tylko stulecie Bauhausu, lecz także rocznice ogłoszenia Ustawy Zasadniczej Republiki Federalnej Niemiec, pokojowej rewolucji w NRD, upadku Muru Berlińskiego i końca Zimnej Wojny. Wtedy też coś się zmieniło, nie kończąc jednocześnie historii. Z niej możemy wynieść bowiem najważniejszą naukę: zawsze można coś poruszyć i stworzyć na nowo!

Piątek, 1.11.2019

Inauguracja
Odczyt + dyskusja panelowa
Historia awangardy

1 listopada, godz. 18 – Notenbank Weimar
m. in. z udziałem prof. dr. Martina Sabrowa (Poczdami)
Christian Steyer czyta fragmenty przemówienia inauguracyjnego Friedricha Schillera
na Uniwersytecie w Jenie
Prowadzenie: Fritz von Klinggräff (Genewa/Weimar)

Trzeba wrócić do koncepcji historii jako historii powszechnej. Przynajmniej takiej dawki antypopulizmu potrzebujemy w charakterze antidotum na wszechobecność mowy politycznej operującej skrótami i pochopnymi uproszczeniami. „Złamane zostały bariery wrogiego egoizmu, dzielące państwa i narody. Wszystkie myślące umysły łączy teraz kosmopolityczna więź” - mówi Friedrich Schiller w 1789 roku, roku rewolucji, wygłaszając swój inauguracyjny wykład w Jenie. A dzisiaj, po 130 latach? Wszystko minęło? Nie, my dopiero zaczynamy.

Tegoroczny festiwal otworzy międzynarodowy panel dyskusyjny. Jego punktem wyjścia będzie inauguracyjne przemówienie Friedricha Schillera na Uniwersytecie w Jenie z 1789 roku. Uczestnicy dyskusji odniosą się także do nasilenia antydemokratycznej i populistycznej ekspresji w Europie oraz roli, którą w tym kontekście odgrywają nowe formy komunikacji.

Wieczór muzyczny
carte blanche Festiwalu George'a Brassensa w Basdorf
„Dni pełne nadziei”

1 listopada, godz. 20 – Notenbank Weimar
Udział biorą: Walid Habash (Aleppo/Afrin/Berlin), Ittai Rosenbaum
(Jerozolima/Berlin), Isabel Neuenfeldt (Berlin), Corinne Douarre (Paryż/Berlin)

Lata 1943-1944 Georges Brassens spędził jako robotnik przymusowy w Basdorfie pod Berlinem. W 2004 roku Basdorf stał się siedzibą festiwalu, na którym artyści z różnych krajów zajmują się repertuarem tego muzyka.

W Weimarze usłyszymy czworo artystów tego festiwalu, którzy solo, w duecie lub w zespole wykonają piosenki z repertuaru francuskiego szansonisty. Jak brzmią jego utwory w wykonaniu Walida Habasha, który do melodii „Saturne” śpiewa arabską pieśń miłosną? Jak zabrzmiały piosenki śpiewane niegdyś przez Brassensa przy akompaniamencie gitary i kontrabas, zagrane przez Isabel Neuenfeldt w aranżacji na akordeon, wykonane przez Corinne Douarre przy dźwiękach tajemniczej autohary lub w subtelnej interpretacji fortepianowej Ittai Rosenbauma?

Artyści zaprezentują również utwory napisane przez 22-letniego Brassensa w obozie pracy przymusowej. Niektóre z nich są nadspodziewanie optymistyczne. Tytuł naszego wieczoru nawiązuje do refrenu jednego z nich, w którym artysta napisał: „Czas mija, a wraz z nim mijają mroczne i smutne dni. Wtedy nadchodzą, częste i liczne, dni pełne nadziei”.

Sobota, 2.11.2019

Dyskusja panelowa

Zapadłe Średniowiecze czy zwierciadło współczesności?

2 listopada, godz. 11 – Eckermann-Buchhandlung

dr Simona Slanicka (Uniwersytet w Bernie), dr Nina Gallion (Kilonia), dr Julia Seeberger (Erfurt)

Prowadzenie: prof. dr Sabine Schmolinsky (Erfurt)

W 1978 roku amerykańska autorka Barbara Tuchman (1912-1989) wydała książkę pod tytułem *A Distant Mirror. The Calamitous 14th Century*, która stała się międzynarodowym bestsellerem. Jej polski tytuł brzmi *Odległe zwierciadło, czyli rozlicznymi plagami nękane XIV stulecie*. W Niemczech książka ukazuje się regularnie od lat 80-tych pod tytułem *Der ferne Spiegel. Das dramatische 14. Jahrhundert*, częściowo w nieco skróconych, ale zawsze wysokonakładowych wydaniach. Rozmowa o książce stanie się punktem wyjścia do dyskusji o tym, czy dawne czasy, jak na przykład czasy średniowiecza, rzeczywiście mogą być traktowane jako zwierciadło naszej współczesności i jej politycznego, społecznego i kulturowego ducha.

Wykład

Odrodzenia, rewolucje i „nowa konstrukcja przyszłości”.

Awangarda - spojrzenie wstecz

2 listopada, godz. 12 – Stadtmuseum Weimar

prof. dr Gerhard Schweppenhäuser (Würzburg)

Dla Nietzschego „postęp [...] był ideą nowoczesną, to znaczy fałszywą”. Artystyczna moderna często odwoływała się do tego niemieckiego filozofa, jednak „atakowała ucieczkę przed konsekwencjami modernizacji społecznej w tradycjonalizm” (Detlev Claussen). Dzisiaj moderna się postarzała i wiemy, że postęp nie jest pojęciem fałszywym, lecz ambiwalentnym. Może być usprawiedliwieniem dla „rozpędzonego zastoju” (Paul Virilio), a także motywacją do solidarnej pracy na rzecz lepszego życia. Wykład będzie dotyczył dialektyki estetycznego modernizmu - jego związku(-ów) z

ideologią postępu XIX i XX wieku oraz konsekwencji dla XXI wieku. Poruszone zostaną m. in. takie jego przejawy jak futuryzm, bauhausowska koncepcja designu oraz nowe formy życia i komunikacji w kapitalizmie platform cyfrowych.

Dyskusja panelowa

Tęsknota za „komunizmem“?

2 listopada, godz. 13 – Eckermann-Buchhandlung

dr Thomas Ahbe (Lipsk), dr Anke Giesen (Berlin), dr Nicolas Moll (Sarajevo)

Prowadzenie: prof. dr Rainer Gries (Weimar/Wiedeń)

„ON powrócił” – taki nagłówek umieścił niedawno lewicowy niemiecki tygodnik „Der Freitag”, pisząc o tym, że Karol Marks, jego „Kapitał” oraz manifest komunistyczny stały się u nas ostatnio wręcz bestsellerami. Na Bałkanach Zachodnich od lat kultywowana jest nostalgia za Tito i Jugosławią, społeczeństwa tego regionu przeżywają prawdziwy renesans artefaktów i haseł jugosłowiańskiej wersji socjalizmu państwowego. W Rosji powroty dotyczą nie tylko Lenina i Stalina: tęsknota za czasami sowieckimi przejawia się w wielu aspektach. Wielkich przywódców socjalizmu i komunizmu swoimi bohaterami czynią najwyraźniej przedstawiciele wszystkich pokoleń. Marks i Lenin, Josip Broz Tito i Iosif Wissarionowicz Stalin – to na naszych oczach ich upiory wkraczają ponownie na europejskie sceny polityczne, przede wszystkim na terenie wschodniej i południowo-wschodniej Europy. Ale co oznacza ich odrodzenie? Jakie potrzeby dnia dzisiejszego skrywają się za wczorajszymi fasadami?

Dyskusja panelowa

Odbudowa niemieckich miast po 1945 roku

2 listopada, godz. 14 – Stadtmuseum Weimar

dr Rüdiger Schmidt (Münster), prof. dr Gerd Zimmermann (Weimar)

Prowadzenie: prof. dr Armin Owzar (Paryż)

Miliony ludzi wśród ruin: wysiedleni lub uchodźcy, bezdomni lub mieszkańcy prowizorycznych schronień, strauatyzowani i niedożywieni. Nawet jeżeli tuż po zakończeniu wojny zdewastowane miasta Europy Środkowej i związane z nimi problemy strukturalne bardzo się nawzajem przypominały, zaproponowane przez architektów, urbanistów i polityków rozwiązania tych problemów znacznie się od siebie niekiedy różniły. Jedni dążyli do jak najwierniejszego odtworzenia historycznej struktury osadniczej, inni planowali obszerną przebudowę, jeszcze inni proponowali opuszczanie zdewastowanych miast i budowę nowych. We wszystkich tych projektach coraz większą rolę odgrywała rodząca się konkurencja między Wschodem i Zachodem. Nic w tym dziwnego, miejskie krajobrazy już zawsze miały bowiem znaczenie polityczne i odzwierciedlały wyobrażenia danej społeczności na temat swojej historii, teraźniejszości i przyszłości. Nasi prelegenci, znani eksperci w dziedzinie urbanistyki, przedstawiają różne projekty odbudowy, które były przedmiotem dyskusji albo zostały zrealizowane w Niemczech Wschodnich i Zachodnich po 1945 r., a następnie zajmą się problemami, które z tego wynikły i do dziś determinują nasz dzień powszedni.

Dyskusja panelowa

Czy demokracja parlamentarna potrzebuje odnowy?

2 listopada, godz. 15 – Eckermann-Buchhandlung

prof. dr Michael Dreyer (Jena), dr Ossip Fürnberg (Jena), dr Tim Niendorf (Jena)

Prowadzenie: dr Andreas Braune (Jena)

W demokracjach przedstawicielskich parlamenty są najważniejszym miejscem podejmowania demokratycznych decyzji. Są odbiciem woli wyborców; to z nich wyłaniane są rządy w wyniku kompromisu zawartego między partiami, które reprezentują różne grupy społeczeństwa. Rządy sprawuje większość parlamentarna, jednak mniejszość dysponuje mechanizmami kontroli, które pozwalają jej na przeciwstawianie się polityce partii rządzącej. Mimo to parlamenty zachodnich demokracji od lat cierpią z powodu utraty reputacji. Coraz częściej populisci stylizują się na „prawdziwych” przedstawicieli woli ludu; polaryzacja stanowisk i niejednoznaczny układ sił utrudniają parlamentarne zarządzanie krajem. A przecież demokratyczne sprawowanie rządów zależy od dobrze funkcjonujących parlamentów. Jak zatem mogłaby wyglądać kuracja odmładzająca dla demokracji parlamentarnych?

Kilka dni po (planowanym) Brexicie i po wyborach w Turyngii, rozszerzymy nieco naszą perspektywę, rozmawiając ze znawcami polityki USA, Wielkiej Brytanii i Niemiec na temat przyszłości parlamentaryzmu w podważających jego legitymację czasach niepokoju.

Dyskusja panelowa

Życie po Zagładzie?

2 listopada, godz. 16 – Stadtmuseum Weimar

dr Stephan Stach (Warszawa), Alexander Walther (Jena), dr Aurelia Kalisky (Berlin)

Prowadzenie: dr Zofia Wóycicka (Berlin)

we współpracy z Fundacją Miejsc Pamięci Buchenwald i Mittelbau-Dora

Dyskusja poświęcona będzie warunkom, w jakich przebiegały wczesne badania nad Zagładą we Francji, w Polsce i w Niemczech, oraz głównym ich uczestnikom. Szczególnie interesujące będą porównania i mechanizmy transferu zachodzące między tymi trzema krajami: Jakie motywy kierowały badaczami i badaczkami, z których większość rekrutowała się z grona ocalałych? Czy kontaktowali się ze sobą i wykorzystywali doświadczenia naukowców z innych krajów? W kontekście nadrzędnego tematu festiwalu poświęconego *Odrodzeniom* konieczne jest również podniesienie kwestii wpływu, jaki te wczesne badania miały na poszczególne kraje, a także na obecny stan ponadnarodowych badań nad Zagładą.

Rozmowa

O (ciągłych) powrotach przemocy

2 listopada, godz. 17 – Eckermann-Buchhandlung

prof. dr Jan Philipp Reemtsma (Hamburg) w rozmowie z Fritzem von Klinggräffem (Genewa)

Przemoc odeszła już do przeszłości? Doświadczenie życia w pokoju, które było udziałem większości Europejczyków w drugiej połowie XX wieku, po 1989 roku wydaje się coraz bardziej kruche. Po wojnach bałkańskich lat 90-tych i aktualnym

odnowieniu spirali zbrojeń coraz więcej osób zaczyna napomykać, że przemoc wkroczyła ponownie do naszego świata. Ale czy przedtem rzeczywiście jej nie było? A może po prostu inaczej ją uzasadniano? I w jakich nowych formach powraca?

Dyskusja panelowa
carte blanche magazynu G/GESCHICHTE

Historia podnosi kwoty:

Dlaczego publiczność uwielbia (filmowe) materiały historyczne?

2 listopada, godz. 19 – Eckermann Buchhandlung Weimar
prof. dr Chris Wahl (Poczdám), dr Ilka Brombach (Poczdám)
Prowadzenie: dr Christian Pantle (Augsburg)

Dużą popularnością wśród szerokiej publiczności i krytyków cieszą się liczne filmy, seriale i książki, których akcja toczy się w przeszłości. Ich spektrum tematyczne dotyczy przy tym zarówno autentycznych wydarzeń historycznych, np. zmięzchu NRD w filmie „Good Bye, Lenin”, jak i fikcyjnych światów średniowiecza w „Grze o tron”. Dlaczego tak bardzo lubimy patrzeć wstecz? Czy to forma eskapizmu? A może szukamy swojego odbicia w przeszłości? Czy przeszłość da się rzeczywiście poprawnie przedstawić? Uczestnicy panelu nie tylko będą dyskutować, lecz także przedstawią tegoroczny zwycięski film festiwalu filmów historycznych w Poczdámie „moving history”.

Dyskusja panelowa

Odrodzenie Europy

(Co / czy coś) Europę jeszcze łączy?

2 listopada, godz. 20 – Notenbank Weimar
prof. dr Etienne François (Berlin), Mike Plitt (Frankfurt nad Odrą), prof. dr Marek Cichocki (Warszawa)
Prowadzenie: prof. dr Thomas Serrier (Lille)
w kooperacji z Wissenschaftliche Buchgesellschaft

Niezwykle bogaty i podziwiany na całym świecie obszar kulturowy, jakim jest Europa, czuje się obecnie dotknięty kryzysem. Choć Europa Zachodnia, Środkowa, Wschodnia, Północna i Południowa postrzegane są coraz częściej jako jedna, wspólna przestrzeń, wydaje się im grozić powrót partykularyzmów i dawnych granic. Znaczący wpływ ma na to wspólnota pamięci, gdyż jako czynniki, który raczej dzielą niż jednoczą, postrzegane są różne społeczności językowe, dysponujące wspólną pamięcią i kulturą. Czyżby Europa miała się rozpaść, zanim jeszcze „naprawdę” powstanie? Czy wobec tych różnic da się kiedykolwiek ująć jej historię w jednej, wspólnej narracji?

W Weimarze będzie miała miejsce pierwsza niemieckojęzyczna prezentacja monumentalnego przedsięwzięcia pod tytułem „Europa. Współczesność naszej historii”. Ponad 100 intelektualistów z Francji, Niemiec, Włoch, Anglii, a także z USA, Indii i Japonii pisze jedyną w swoim rodzaju historię dziejów Europy, zabierając czytelnika w podróż po etnologii i archeologii, religii i polityce, sztukach pięknych i sztuce kulinarnej. Nigdy wcześniej Europa nie była przedmiotem tak kompleksowej analizy.

Niedziela, 3.11.2019

Dyskusja panelowa
Ku Ziemi Obiecanej?

Ruch kobiecy w Republice Weimarskiej

3 listopada, godz. 10 – Eckermann-Buchhandlung
Lilja-Ruben Vowe (Frankfurt nad Odrą), dr Kerstin Wolff (Kassel),
prof. dr Sabine Hering (Siegen)

Republika Weimarska otworzyła przed kobietami nowe perspektywy w świecie nauki, mody i sztuki, ale także przyniosła kilka porażek: brak sukcesów w działalności parlamentarnej, ustawa o przeciwdziałaniu podwójnemu zarobkowaniu, nałożenie „jarzma” administracji na „społeczny zawód kobiety”, wycofywanie się kobiet z wielu zawodów w wyniku inflacji itd.

Dyskusja nawiąże do tematu odrodzenia, odnosząc się do politycznych i kulturowych wyzwiań przeszłości. Ruch kobiecy w Niemczech nie rozpoczął się dopiero w Republice Weimarskiej, lecz już dużo wcześniej: W czasach Republiki nadano mu jedynie nowe ramy prawne, a kobiety uzyskały dostęp do zamkniętych wcześniej obszarów działalności zawodowej i uczestnictwa w życiu politycznym. Od wieków formułowane postulaty dotyczące wolności osobistej i prawa do samorealizacji kobiet zostały w tym okresie jednak mocno okrojone i urzeczywistnione jedynie po części. W świetle prawa kobiety stały się wprawdzie częścią życia państwowego i publicznego, narzucono im jednak zasady i przepisy, które nadal wynikały z patriarchalnych struktur społecznych.

Rozmowa

Co opera ma wspólnego z renesansem?

3 listopada, godz. 11 – Stadtmuseum Weimar
prof. dr Michael Klaper (Weimar/Jena) i Heidrun Eberl (Weimar)

Już od dawna mówi się o renesansie w muzyce; zazwyczaj używa się tego określenia w odniesieniu do muzyki XV i XVI wieku. Jeśli jednak za punkt wyjścia przyjmując historyczne znaczenie tego terminu – „odrodzenie” czasów antycznych – trudno jest mówić o „renesansie” w odniesieniu do muzyki tamtych czasów. Zgodnie z ówczesnymi autorami nawiązywanie do kultury antycznej nie odgrywało początkowo żadnej roli w muzyce.

Miało ono natomiast decydujące znaczenie dla sztuki operowej, która powstała około 1600 roku: w tym przypadku chodziło rzeczywiście o odrodzenie wiedzy na temat pieśni w teatrze antycznym. I w ten sposób naprawdę wynaleziono stare na nowo. W czasie wykładu dowiemy się, jak się to skończyło i wysłuchamy przykładów z czasów do późnego XVIII wieku.

Dyskusja panelowa

Turyngia 2.0:

Jak to w 1990 roku zakładano na nowo wolne państwo

3 listopada, godz. 12 – Eckermann-Buchhandlung
Frank-Michael Pietzsch (Bad Berka), Matthias Gehler (Erfurt), Heiko Gentzel (Erfurt)
Prowadzenie: Eberhardt Pfeiffer (Arnstadt)

Najważniejszymi postulatami pokojowej rewolucji sprzed 30 lat były wolność i demokracja. Szybko dołączyło do nich żądanie reorganizacji struktur państwowych. Ale jak miała wyglądać ta struktura? Czy cała NRD miała wejść w granice nowego państwa w formie jednego wielkiego kraju związkowego? Czy jednostkami administracyjnymi Turyngii miały pozostać dawne okręgi? Które miasto miało zostać jej stolicą? Czy na potrzeby nowo powstałego Wolnego Państwa Związkowego Turyngii należało przejąć prawo państwowe Hesji? Uczestnicy dyskusji porozmawiają o decyzjach, które musiały zostać szybko podjęte oraz o innych alternatywach, które brano pod uwagę w czasie ponownego konstituowania się Wolnego Państwa Turyngii. Zapytają się także o dzisiejsze konsekwencje tamtych decyzji.

Dyskusja panelowa

Odrodzeni(e/a) w religii i sztuce

3 listopada, godz. 13 – Stadtmuseum Weimar
dott. Francesca Fabbri (Weimar), dr Cornelia Haas (Würzburg), dr Isabella Schwaderer (Erfurt)

Od czasów starożytnych nauka o reinkarnacji była i jest jednym z największych hitów eksportowych Indii. Trzy nieoczekiwane podejścia do tematu otwierają starożytny indyjski rytuał oczyszczający, dzięki któremu w świętych górach Szwabii odradzają się dziś uzdrawiające moce, następnie przyjrzymy się jajku, symbolowi odrodzenia, a także zmartwychwstania w sztuce od renesansu do współczesności, a na koniec podążymy śladami nowo wykreowanego indyjskiego tańca świątynnego w Niemczech 1936 roku.

Dyskusja panelowa

Co oznacza dzisiaj słowo „Heimat“?

3 listopada, godz. 14 – Eckermann-Buchhandlung
prof. dr Beate Mitzscherlich (Zwickau), prof. dr Werner Nell (Kingston, Kanada),
książę Michael von Sachsen-Weimar-Eisenach (Mannheim), prof. dr Edoardo Costadura (Jena)
Prowadzenie: dr Justus H. Ulbricht (Drezno)
we współpracy z Komisją Historyczną Turyngii

W *Słowniku Niemieckim* Jakob i Wilhelm Grimm definiują słowo „Heimat” jako „kraj albo nawet region, w którym się urodziło lub mieszka na stałe”. Ta definicja wytycza przestrzeń, która obejmuje dom rodzinny i rodzinną wioskę, i może zostać rozszerzona co najwyżej na rodzinny region. Dopiero w XIX wieku, z fatalnymi konsekwencjami dla dnia dzisiejszego, zaczęto utożsamiać „dom” z „narodem”. Dziś, wobec jednoczenia się Europy i globalizacji, rodzi się pytanie, czy ta koncepcja może i powinna być dalej rozszerzana na Europę albo świat. Z drugiej strony, i to nie tylko z uwagi na ruchy emigracyjne ostatnich dziesięcioleci, trzeba zadać sobie także pytanie, czy nie należałoby przededefiniować tego pojęcia tak, aby przestało określać jedynie pas ziemi, lecz nabrało znaczenia szerszej koncepcji społecznej jako coś, co ludzie razem „tworzą”.

Dyskusja panelowa

Afrykańskie odrodzenie

3 listopada, godz. 15 – Stadtmuseum Weimar

prof. dr Ulf Engel (Lipsk), prof. dr Henning Melber (Uppsala)
Prowadzenie: prof. dr Matthias Middell (Lipsk)

Thabo Mbeki, były wiceprezydent RPA, wygłosił 9 kwietnia 1998 r. przemówienie na temat współczesnej Afryki, które ożywiło ideę afrykańskiego odrodzenia. Użył przy tym następujących słów: *Przekonanie, że to nasza przeszłość nam mówi, że nadszedł czas afrykańskiego odrodzenia, ma istotny wpływ na jego koncepcję.... Jeśli nie znajdziemy odpowiedzi na pytanie 'Kim byliśmy?', nie będziemy w stanie odpowiedzieć na pytanie 'Kim chcemy być?'*

Pytanie o to, jak powiązać bogatą i dumną historię kontynentu afrykańskiego z wyzwaniem przyszłości, Mbeki od razu przełożył na agendę polityki rozwoju: *Próbujemy przekazać światu przesłanie, że zacofanie Afryki dotyka każdego, że zwycięstwo afrykańskiego odrodzenia zależy nie tylko od poprawy warunków życia ludności afrykańskiej, ale również od uwzględnienia kwestii godności każdej istoty ludzkiej.*

Uczestnicy dyskusji przedstawią i ocenią wynikające z tej agendy etapy rozwoju Afryki.

Dyskusja panelowa **Odrodzenie religijności**

3 listopada, godz. 16 – Eckermann-Buchhandlung
dr Sebastian Kranich (Neudietendorf), prof. dr Christiane Kuller (Erfurt), prof. Sylvie Toscer-Angot (Paryż),
Prowadzenie: prof. dr Jörg Rüpke (Erfurt)

Diagnozą wystawioną religii pod koniec XX wieku była „sekularyzacja”. Dotyczyła ona przede wszystkim „Zachodu”, ale włączała także prawosławie i islam. Chociaż przynależność kościelna i aktywność religijna nadal maleją wśród mieszkańców Europy, co pociąga za sobą osłabienie instytucjonalne i utratę wpływów tych instytucji, coraz częściej mówi się o renesansie religijności i religii. Wypowiedzi religijne, nauki moralne i przynależność religijna w wielu miejscach stają się bowiem jednocześnie ideologiami politycznymi i nośnikami totalitaryzmu państwowego oraz stanowią podstawę podziałów na grupy. Co w opisanym procesie jest nowe, a co jest odrodzeniem starego?

Dyskusja panelowa **Czy w Chinach był renesans?** **Polemika**

3 listopada, godz. 17 – Stadtmuseum Weimar
prof. dr Thomas Maissen (Paryż), prof. dr Barbara Mittler (Heidelberg)
Prowadzenie: prof. dr Susanne Rau (Erfurt)

Spór między sinologią i historykiem na temat „renesansu” dotyka kwestii, czy uzasadnione jest przenoszenie koncepcji epokowych z jednego obszaru kulturowego na drugi. Co odróżnia renesans włoski i ocydentalny od „ponownego odkrywania przeszłości” w innych częściach świata? Jak poradzić sobie z faktem, że sami Chińczycy „renesansem” nazywają swoje polityczne i kulturowe przebudzenie z początku XX wieku („Ruch 4 Maja”)? Różnorodne stanowiska mają istotne znaczenie przy rozważaniu kwestii, jak należy pisać dzisiaj historię globalną tak, aby przestała tkwić uwięziona w zachodniej perspektywie.

*Rozmowa
carte blanche TLZ*
**Skarby do odkrycia -
Kościół w NRD**

3 listopada, 18 Uhr – Eckermann-Buchhandlung
Ilse Junkermann (Lipsk) w rozmowie z Gerlinde Sommer (Weimar)

Po zmianach politycznych niemal zupełnie zapomniano lub wymazano ze świadomości nowe podejście do pracy kościelnej, które praktykowano w NRD, gdzie kościół był instytucją mniejszościową. Refleksji na temat tego podejścia brakuje przede wszystkim w dzisiejszej teologii praktycznej. Jak odkryć je i sprawić aby ponownie stało się aktualne dla dzisiejszego Kościoła, będącego także w mniejszości?

Film i rozmowa
**Renesanse – revivals – reprzyzy
O odrodzeniu się muzyki NRD i płyty winylowej**

3 listopada, godz. 19 – Lichthaus Kino Weimar
Jörg Stempel (Berlin) w rozmowie z dr. Jensem Riedererem (Weimar)

Z sześciu wytwórni płytowych NRD założona w 1947 roku AMIGA (hiszp.: przyjaciółka) odpowiadała za wydawanie „muzyki tanecznej i rozrywkowej”. Podpisanie kontraktu z wytwórnią zajmującą się „lżejszą Muzą” nie było jednak łatwe. Jak ono wtedy wyglądało? W jaki sposób można było wyprodukować singla lub płytę długogrającą w NRD? Kto miał do tego prawo, a kto nie? I dlaczego dziś znowu słucha się enerdowskiego rocka, nazywanego „wschodnim rockiem”? I do tego jeszcze z płyty winylowej? Szczerych odpowiedzi na takie i inne, nie tylko muzyczne pytania, udzieli ostatni szef AMIGI, Jörg Stempel.

Przed rozmową, o godz. 17:00, pokazany zostanie film pt. „Solo Sunny” (DEFA 1980, 102 min) w reżyserii Konrada Wolfa.

Zakończenie
Czas renesansu w Europie

3 listopada, godz. 20 – Notenbank Weimar
wieczór niemiecko-francuski pod znakiem renesansu
z dyskusją, muzyką i bufetem
prof. dr Tomasz Torbus (Gdańsk), prof. dr Sabine Frommel (Paryż), PD dr Arne
Karsten (Wuppertal)
Prowadzenie: Fritz von Klinggräff (Genewa/Weimar)
Fleciści Instytutu Muzyki Dawnej Wyższej Szkoły Muzycznej im. FRANZA LISZTA W
Weimarze

Renesanse? Renesans. Na zakończenie festiwalu spoglądamy wstecz na jego początek. W czasach nowoczesnych u źródeł wszystkich ruchów modernizacyjnych leżał renesans, zasada kulturowego i filozoficznego odrodzenia w duchu antyku. Oznacza on zarówno narodziny Europy jako otwartego, wieloaspektowego, nowego tworu politycznego, jak i początek epoki antropocenu, czasu bezgranicznego zaufania człowieka do siebie samego. Na zakończenie chcemy dokonać analizy tego stanu umysłu, który przejawiał się w wielu różnych formach estetycznych, pojawiających się na przełomie XV i XVI wieku we Włoszech, Francji albo w Polsce.

Od piątku, 1.11.2019

Warsztaty uczniowskie z młodzieżą z Francji, Niemiec, Polski i Bośni-Hercegowiny

Ściągnięte od innych?!

Łupieska wyprawa po historii mody

z uczniami z Krakowa, Blois, Sarajewa i Weimaru pod kierownictwem Christine Scheller i Kaia Sauera (Weimar), Anny Wellebrouck i Sylvie Henry-Chacun (Blois), Doroty Loos i Agaty Reichert (Kraków), dr. Nicolasa Molla i Rijada Ganibegovica (Sarajewo)

przy wsparciu przez Région Centre-Val de Loire, OFAJ, CASDEN, Ville de Blois
Warsztaty odbywają się od 1 do 8 listopada w Weimarze

Moda podlega ciągłym zmianom, a jednak zawsze wykorzystuje elementy różnych, mniej lub bardziej odległych epok. Wyraża także pewien stosunek do życia.

Przed przyjazdem do Weimaru młodzi uczestnicy warsztatów zapoznają się z modą danej epoki w swoich krajach. Jakie są jej główne cechy charakterystyczne i czy istnieją różnice między poszczególnymi krajami? W Weimarze będą pracować w magazynach teatralnych, poznają historię mody w muzeum miejskim i zbadają w miejscowych sklepach z modą, czy w odzieży nadal widać historyczne odniesienia. W międzynarodowych czteroosobowych grupach stworzą następnie przykłady własnych, współczesnych kreacji przy wykorzystaniu historycznych wzorców. Kreacje zostaną zaprezentowane w formie pokazu, szkiców i wystawy kukieł wykonanych z papieru lub podobnych materiałów.

Od niedzieli, 3.11.2019

Seminarium niemiecko-francuskie

„Młódzież kształtuje przyszłość“

ze studentami z Paryża i Erfurtu pod kierunkiem prof. dr Susanne Rau, dr Alice Volkwein, dr Elisy Goudin

przy wsparciu przez Niemiecko-Francuską Szkołę Wyższą i Fundację Victora i Yvonne von Schweinitz, w kooperacji z Uniwersytetem w Erfurcie
Warsztaty odbywają się od 3 do 6 listopada w Erfurcie

Młodzi ludzie mobilizują się dzisiaj na rzecz ochrony klimatu i coraz głośnieżej domagają się wpływu na rozwiązywanie wielu bieżących problemów. W ramach interdyscyplinarnego, ponadnarodowego seminarium otwartego dla wszystkich roczników studentów analizie poddane zostanie młode pokolenie jako czynnik polityczny i społeczny, a przede wszystkim jako - wymarzona albo rzeczywista - twórcza siła, która zmienia społeczeństwo. Wychodząc od badań porównawczych na temat roli młodych ludzi w odbudowie i „renesansie” powojennych społeczeństw Francji i Niemiec, uczestnicy seminarium przyjrzą się młodzieży jako kategorii socjologicznej, a także relacjom i konfliktom międzypokoleniowym, które mogą stać się siłą napędową zmian społecznych. Istotną rolę odegra przy tym także refleksja nad siłą i bezradnością młodzieży w obliczu dzisiejszych wyzwań.

FILMY

2.11. godz. 11:00, Notenbank Weimar, Wstęp wolny
Profesor Mamlock (NRD 1961, cz.-b., 100 min)

Reżyseria: Konrad Wolf, obsada: Wolfgang Heinz, Ursula Burg, Hilmar Thate, Lissy Tempelhof

na podstawie powieści Friedricha Wolfa

Po filmie rozmowa z Danielem Gaede (Weimar)

Niemieckie miasto uniwersyteckie na początku 1933 r. Profesor Mamlock jest Żydem i szefem kliniki chirurgicznej. Nie interesują go ani polityka, ani ostrzeżenia przed nazistami. Stawia na zasadę ładu państwowego, rodzinę i wartości humanistyczne. Rannemu komuniście Walterowi zapewnia wprawdzie opiekę medyczną, ale nie okazuje zrozumienia. Kiedy jego syn Rolf przyłącza się do ruchu oporu, Mamlock wypędza go z domu. Nie wierzy Ruth, swojej córce, że wyrzucono ją ze szkoły tylko dlatego, że jest Żydówką. Lekceważy faszystowskie przemówienia doktora Hellpacha. Dopiero kiedy traci pracę, a ludzie z SA wyprowadzają go z kliniki, gaśnie jego wiara w prawo i porządek. Dzięki interwencji wpływowego przedsiębiorcy odzyskuje pozwolenie na pracę. Jako główny chirurg musi jednak podpisać listę zwolnień z nazwiskami pozostałych żydowskich pracowników. Mamlock odmawia i wszczyna spór z pełniącym obowiązki dyrektora doktorem Hellpachem, w trakcie którego doktor Inge Ruoff, członkini NSDAP, opowiada się po stronie Mamlocka. Dla Mamlocka jednak jedynym wyjściem jest już tylko samobójstwo.

2.11. godz. 13:30, Notenbank Weimar, Wstęp wolny
Nasze krótkie życie (NRD 1981, 116 min)

Reżyseria: Lothar Warnecke, obsada: Simone Frost, Christian Steyer, Christine Schorn, Barbara Dittus, Uwe Kockisch, Helga Ziaja

Po filmie rozmowa z Christianem Steyerem

Młoda kobieta, Franziska Linkerhand, jest architektem. Po swoim rozwodzie postanawia wyjechać z Berlina na rok do miasta na prowincji, także dlatego, aby uwolnić się od profesora, z którym dotychczas pracowała. Franziska jest maksymalistką i bezkompromisowo dąży do pogodzenia swoich ideałów z rzeczywistością. W mieście N. dołącza do kolektywu, którego szef Schafheutlin, już dawno pogodził się z wymogami praktycznej rzeczywistości. Konflikty są nieuniknione. Do życia Franziski wkracza nowy mężczyzna, kierowca wywrotki Trojanowicz. Zarówno w pracy, jak i w życiu prywatnym młoda kobieta nie zgadza się na żadne kompromisy. Nowy związek rozpada się z powodu wygodnego, poległego stosunku Trojanowicza do życia. Współpraca z Schafheutlinem rozwija się jednak pozytywnie. Zaangażowana młoda kobieta wyrwa go z odrętwienia, w które popadł, a Franziska uczy się od niego poczucia rzeczywistości. Postanawia zostać w N. na stałe.

2.11. godz. 16:30, Notenbank Weimar, Wstęp wolny
Lekarki (NRD 1984, 103 min)

Reżyseria: Horst Seemann, obsada: Judy Winter, Inge Keller, Rolf Hoppe, Michael Gwidsek, Käthe Reichel

Po filmie rozmowa z dr. Jensem Riedererem (Weimar)

Doktor Lidia Kowalenko traci pracę w firmie farmaceutycznej, ponieważ nie chce uczestniczyć w tuszowaniu błędów w firmowych lekarstwach, których zażywanie doprowadziło do śmierci pacjentów. Dzięki znajomościom znajduje jednak nowe zatrudnienie. Z powodu fuzji firm podlega jednak ponownie dawnemu przełożonemu i

zaczyna się dostosowywać. Jej córka Katia, która również jest lekarką, od samego początku nie ma żadnych skrupułów i wspina się po szczeblach kariery. Na potrzeby pracy badawczej wykonuje niepotrzebną interwencję chirurgiczną, w trakcie której umiera pacjent. Syn Katii, Thomas, który również chce zostać lekarzem, pracuje jako pomocnik w oddziale patologii. Widzi, jak tuszuje się tę sprawę i jak dyrektor kliniki nie dopuszcza do rozpoczęcia postępowania sądowego. Thomas ulega wypadkowi, po którym umiera w szpitalu na oczach swoich bliskich, którzy nie wiedzą, czy przyczyną śmierci były obrażenia, czy też transfuzja sztucznej krwi.

WSKAZÓWKA

Wystawa 1.9.-30.11.2019

30 lat po upadku Muru Berlińskiego

Biało-czarne fotografie Marca Sagnola (Erfurt/ Paryż)

Kino mon ami, Goetheplatz 11, 99423 Weimar

Pod koniec lat 80tych ubiegłego wieku Marc Sagnol przebywał w Berlinie Zachodnim na stypendium DAAD, a później Fundacji im. Aleksandra von Humboldta i studiował filozofię. Już wtedy często zaglądał do Berlina Wschodniego. Dzięki temu doskonale poznał obie części miasta i wykonał w nich wiele zdjęć, najpierw aparatem fotograficznym marki Praktika, a potem marki Leica.

W listopadzie 1989 roku był świadkiem upadku Muru Berlińskiego, odwiedzał przejścia graniczne, którymi ludzie z NRD wyjeżdżali na zachód, widział masowe wiece z okazji otwarcia Placu Poczdamskiego i Bramy Brandenburskiej oraz większość miejsc, w których nadkruszano i demontowano mur. Odwiedzał również nie używane od dziesięcioleci, opuszczone stacje metra, na których wisiały jeszcze plakaty reklamowe z lat 50-tych.

Wystawa pokazuje oryginalne odbitki wykonane na papierze barytowym.

Wystawa 1.11.-26.11.2019

PO WIELKIEJ WOJNIE. NOWA EUROPA 1918–1923

Stéphane-Hessel-Platz

3 LISTOPADA 2019, godz. 16: zwiedzanie z kuratorem, dr. Bartoszem

Dziewanowskim-Stefańczykiem

Wspólna wystawa organizacji Europäisches Netzwerk Erinnerung und Solidarität, miasta Weimaru, Weimarskich Spotkań z Historią i stowarzyszenia Weimarer Republik e.V.

Wystawa plenerowa jest poświęcona skutkom pierwszej wojny światowej. Państwa, które po wojnie pojawiły się w Europie Wschodniej, utworzyły nową Europę i do dziś kształtują jej mapę polityczną. Na wystawie zobaczymy, w jaki sposób „wielka wojna” zmieniła społeczeństwa Europy Środkowej i Wschodniej oraz jakie było i jest polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalne oddziaływanie okresu między rokiem 1918 a 1923 na czasy późniejsze.

Wystawa podkreśla przy tym różnorodność doświadczenia historyczne i ślady, jakie te wydarzenia pozostawiły na ludziach. Podkreślając różnorodne imponderabilia polityczne, narodowe, regionalne i wyznaniowe oraz ich konsekwencje, wystawa pragnie również przyczynić się do rozwoju wspólnej europejskiej kultury pamięci, a tym samym do porozumienia i tolerancji między obywatelami i obywatelkami Europy.

Więcej informacji: <https://enrs.eu/afterthegreatwar>

Dodatkowe informacje: www.weimarer-rendezvous.de
Wstęp wolny
z wyjątkiem filmów wyświetlanych w kinie Lichthaus.
Organizacja: Stadt miasto Weimar i Förderverein Weimarer Rendez-vous mit
der Geschichte e.V.

dr Franziska Müller, dział prasowy - telefon: 017670882847
E-Mail presse@weimarer-rendezvous.de

Stan: 28.9.2019

Förderverein Weimarer Rendez-vous mit der Geschichte e.V. |
Gottfried-Keller-Straße 1 99423 Weimar
Vorsitz: Stefan Wolf | Geschäftsführung: Franka Günther
Steuer-Nr.: 162/141/16638 , FA Jena
Bankverbindung: IBAN DE75820510000163027072 BIC : HELADEF1WEM